

for det radikale Venstre (Povlsen) gjorde, at det, der nu staar om Biskopperne i Lovforslaget, egentlig godt helt kunde udelades, og hvad der skulde siges eller afgøres om den Ting, afgøres paa anden Maade. Men for Resten kan jeg kun billige, at Biskoppen bliver ved at beholde den Ret, som Lovforslaget har villet tilsi-ge ham: at kunne ved sine Visitatser samle Skolebørnene om sig enten i Kirken eller i Skolen og samtale med dem om den kristelige Børnelærdom. Men jeg har dog her en ganske lille Høne at plukke med den højtærede Kultusminister. Lovforslaget indeholder nemlig den mærkelige Bestemmelse, at det kun er de ældre Børn, Børnene fra Folkeskolens ældre Klasser, som Biskopperne skulle have Ret til at samle og tale med om den kristelige Børnelærdom. Hvor er det dog kommet fra, at det kun maa være Børnene fra Folkeskolens ældre Klasser? Ja, det er kommet fra Kommissionsforslaget, men jeg kan egentlig ikke rigtig forstaa, at Ministeren har ladet dette staa om de ældre Klasser. Naar jeg tænker paa det Bibelord, som lyder til enhver dansk lille Dreng og Pige, der bæres til Daaben i den danske Kirke: Lader de smaa Børn komme til mig og formener dem det ikke, thi Guds Rige hører saadanne til —, kan jeg ikke forstaa, hvad Mening der skulde være i, at naar Biskoppen kommer og samler Børnene fra Sognet til Samtale om den kristelige Børnelærdom, skulde han ikke ogsaa have Lov til at samle de smaa Børn om sig og tale med dem om det Rige, som netop hører dem til. Jeg kan ikke se rettere, end at det er en ren og skær Spidsborgerlighed, som stikker Hovedet frem i denne Paragraf. Jeg kan ikke forstaa, at det er undgaaet Ministerens skarpe Øjne, at det er Spidsborgerlighed og intet som helst andet.

Afsnittet om Skolernes indre Styrelse forekommer det mig, at jeg kan forbigaa her og overlade til Udvalgets Behandling. Dette Afsnit indeholder jo Regler for Overlærerens eller Inspektørens Stilling i Forhold til de almindelige Lærere, det fæstner Læreraadets Stilling, og i disse Hovedpunkter kan jeg være enig i Lovforslagets Indhold.

Der er saa Afsnittet om Tilsyn med private Skoler. Jeg betragter det som noget af det værdifuldeste ved Lovforslaget, at det gennem de Bestemmelser, der her foreslaas indførte, sikrer disse frie private Skoler Selvstyre i Fremtiden. Den ærede Ordfører for Venstre (Jørgen Jensen)

pegede ogsaa i sin Tale i Gaar paa Fremtiden. Han henviste ikke blot til disse Skolers Betydning i Fortiden og Nutiden, men han pegede ogsaa, ganske vist rent antydningvis, paa den Betydning, disse Skoler kunde faa for Fremtidens Udvikling. Jeg ser ikke rettere, end at Tidens Brydninger i mange Maader føre hen til en Adskillelse mellem Kirke og Stat, til Organisation af en fri Kirke i Stedet for den nuværende Folkekirke. Jeg siger ikke dette som Udtryk for noget personligt Ønske, men mere som noget, jeg forudsier vil blive Resultatet af Tidens Brydninger. Det forekommer mig da, at det er en ganske given Sag, at naar den Tingenes Tilstand er indtraadt, vil den frie Folkeskole faa en Betydning, som bliver langt, langt større end den, den hidtil har haft eller nu har, og saa vil det være særdeles godt om denne frie Folkeskole, medens Tiden endnu er til at faa det ordnet, har faaet sikret sit Selvstyre og sin Selvstændighed, saaledes at den er vel funderet til den Tid til at kunne tage Kampen op for sin fortsatte Bestaaen under disse nye Forhold. Jeg finder, at alt, hvad Lovforslaget indeholder om denne Ordning af Tilsynet med de private Skoler, er heldigt og vel truffet.

Det sidste Afsnit af Lovforslaget gaar ud paa at løse de Baand, som Udøvelsen af de kirkelige Forretninger lægger paa Lærerne. Jeg er enig med Ordføreren for det radikale Venstre (Povlsen) i, at det havde været det heldigste, om det allerede nu havde været muligt helt at løse disse Baand. Jeg er heller ikke sikker paa, at det ikke skulde kunne lade sig gøre. Det er ikke noget stærkt Baand, der bliver tilbage efter Ministerens Forslag, og jeg tænker mig ikke, det, der bliver til Rest, skal kunne virke særlig trykkende, men jeg finder dog, at det ogsaa kunde fortjene Overvejelse i Udvalget, om man ikke allerede nu kunde naa saa vidt at overskære ogsaa det sidste Baand, den sidste Form af tvungen Tjeneste i Kirken, som efter Lovforslaget vil blive tilbage.

Den Kritik, jeg her har fremsat angaaende Lovforslaget, er ikke bestemt til at lægge Vanskeligheder i Vejen for Lovforslagets videre Gang gennem Rigsdagen. Den tilsigter kun i al Beskedenhed at prøve paa at faa det forbedret, hvor jeg finder, at det har nogen Mangel. Kritikken har altsaa særlig samlet sig omkring 3 Punkter: Skolenævnet, Amtmandens Udelukkelse fra Skoledirektionen og Lærernes Valgbarhed til Skolekommissionen. Jeg vil haabe, at Lovforslaget maa faa en